

THỰC TRẠNG KHAI THÁC, SỬ DỤNG PHƯƠNG TIỆN PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ TẠI CÔNG AN TỈNH PHÚ THỌ VÀ SỰ CẦN THIẾT NGHIÊN CỨU, SẢN XUẤT CÁC PHƯƠNG TIỆN PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ XUẤT XỨ VIỆT NAM

Thiếu tướng NGUYỄN MINH TUẤN

Giám đốc Công an tỉnh Phú Thọ

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Minh Tuấn

Tóm tắt: Phương tiện phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong công tác PCCC&CNCH. Mỗi phương tiện PCCC&CNCH đều là kết tinh của khoa học, công nghệ và tinh thần sẵn sàng chiến đấu của lực lượng Công an nhân dân. Trong điều kiện đô thị hóa nhanh, nguy cơ cháy, nổ gia tăng, để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ cần nghiên cứu, đánh giá thực trạng việc khai thác, sử dụng phương tiện PCCC&CNCH; cùng với đó, trước bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và chuyển đổi công nghệ thì việc chủ động nghiên cứu, chế tạo phương tiện mang thương hiệu Việt Nam không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH, mà còn thể hiện tầm nhìn chiến lược về tự chủ công nghệ, bảo đảm an ninh, an toàn cho phát triển bền vững.

Từ khóa: phương tiện PCCC&CNCH, khai thác, sử dụng, nghiên cứu, sản xuất, Phú Thọ.

Abstract: Fire protection and rescue equipment plays a pivotal role in fire prevention, suppression, and rescue operations. Each piece of equipment represents a culmination of scientific and technological advancement combined with the operational readiness of the People's Public Security forces. Amid rapid urbanization and increasing fire risks, evaluating the current state of equipment utilization and operation is essential to meeting operational demands. Furthermore, in the context of deep international integration and technological transformation, proactively researching and manufacturing domestically branded Vietnamese equipment does not merely enhance operational efficiency; it reflects a strategic vision for technological self-reliance, ensuring national security and safety for sustainable development.

Keywords: fire protection and rescue equipment, operation, utilize, research, production, Phu Tho.

1. Trong những năm gần đây, tình hình cháy, nổ trên phạm vi cả nước nói chung và tại địa bàn tỉnh Phú Thọ nói riêng có những diễn biến ngày càng phức tạp, nhất là tại các khu dân cư, khu công nghiệp, phương tiện giao thông và các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao như: kho chứa hàng hóa, nhà cao tầng, chợ, trung tâm thương mại, khách sạn, nhà hàng, nhà ở hộ gia đình kết hợp sản xuất, kinh doanh.... Nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH

Công an tỉnh Phú Thọ, các cấp, các ngành đã quan tâm, đầu tư, trang bị nhiều loại phương tiện, thiết bị chuyên dùng hiện đại như: xe chữa cháy, xe thang chữa cháy, xe hút khói, xe CNCH, thiết bị dò tìm tia hồng ngoại, đèn chiếu sáng công suất lớn, lăng giá phun nước tự động.... Các phương tiện trên đã hỗ trợ đắc lực cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, tổ chức chữa cháy và CNCH kịp thời, hiệu quả nhiều vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố, góp phần bảo đảm an ninh, an toàn trên địa bàn tỉnh.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả mang lại, quá trình khai thác, sử dụng phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH còn bộc lộ nhiều khó khăn, hạn chế; đặc biệt là sự phụ thuộc lớn vào nguồn nhập khẩu, chi phí bảo dưỡng cao, khả năng tương thích với điều kiện địa hình, khí hậu và cách vận hành trong nước chưa tối ưu.

Trong bối cảnh chuyển đổi công nghệ và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, việc nghiên cứu, thiết kế và sản xuất phương tiện PCCC&CNCH trong nước không chỉ là yêu cầu cấp thiết nhằm tăng tính tự chủ, mà còn là hướng đi chiến lược trong phát triển công nghiệp an ninh, an toàn trong lĩnh vực phòng cháy, chữa cháy.

2. Theo thống kê, tính đến nay lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Phú Thọ đã được đầu tư, trang bị trên 7.200 phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH, trong đó có 84 phương tiện xe chữa cháy, xe CNCH, xe chuyên dụng phục vụ chữa cháy, CNCH; 19 tàu, xuồng, ca nô; 51 máy bơm chữa cháy khiêng tay các loại, 72 phương tiện chữa cháy, CNCH cơ giới khác (máy cưa, máy cắt, bộ kích thủy lực, máy nạp khí...); 4.023 phương tiện chữa cháy, CNCH thông dụng (vòi, lăng, ba chạc, hai chạc, lăng giá, đầu nối, bình chữa cháy...); 2.476 bộ trang phục bảo hộ cá nhân (quần áo, mũ, ủng chữa cháy, CNCH, quần áo cách nhiệt...); 264 phương tiện cứu người (dây, đai, đệm hơi, ống tụt, thiết bị tìm kiếm người bị nạn dưới nước, camera nhiệt...); 158 phương tiện, thiết bị phục vụ CNCH (bộ đồ nạn, quần áo chống hóa chất, hệ thống đèn chiếu sáng, đèn pin, bộ dụng cụ cứu

người trên cao, thiết bị phóng dây, phao cứu sinh)... và nhiều phương tiện, thiết bị khác [1]. Các phương tiện, thiết bị trên được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đưa vào sử dụng trong công tác huấn luyện, tập luyện, trong đó chú trọng đào tạo, hướng dẫn kỹ tính năng, tác dụng, thông số kỹ thuật của từng loại phương tiện, thiết bị, qua đó giúp cán bộ, chiến sĩ nắm vững và khai thác, sử dụng hiệu quả khi thực hiện nhiệm vụ chữa cháy, CNCH.

Tuy nhiên, qua quá trình khai thác, sử dụng, phương tiện PCCC&CNCH được trang cấp còn bộc lộ một số khó khăn, vướng mắc, cụ thể:

(1) Nhiều phương tiện PCCC&CNCH cơ giới đã qua sử dụng lâu năm (theo thống kê hiện có 24/92 xe đã qua sử dụng trên 10 năm, chiếm tỉ lệ 26%, có 22/92 xe đã qua sử dụng từ 5 năm đến dưới 10 năm chiếm tỉ lệ 24%) dẫn đến giảm hiệu suất làm việc, tăng mức tiêu hao nhiên liệu, tỉ lệ hỏng hóc nhiều, thường gặp các lỗi như hệ thống điện, hệ thống bơm, hệ thống thủy lực, phần mềm...[1].

(2) 80% các phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH cơ giới có nguồn gốc nhập khẩu từ các nước Áo, Nhật Bản, Phần Lan, Đức, Hàn Quốc... các xe nhập khẩu có cấu hình phức tạp (hệ thống điều khiển điện tử, PLC, cảm biến áp suất) trong khi trình độ của đội ngũ kỹ thuật, thợ sửa chữa trong nước còn hạn chế; các tài liệu hướng dẫn phần lớn bằng tiếng nước ngoài, không có bản dịch chi tiết dẫn đến khó khăn cán bộ, chiến sĩ trong nghiên cứu, học tập, ảnh hưởng rất lớn đến việc vận hành, sử dụng phương tiện. Các phương tiện nhập khẩu từ nhiều nước dẫn đến không đồng bộ phương tiện khi cùng tham gia thực hiện nhiệm vụ (không đồng bộ đầu nối, vòi, lăng, đầu bơm...); một số phương tiện không phù hợp với địa hình, khí hậu Việt Nam như đường, ngõ, hẻm nhỏ, khu dân cư, địa hình đồi núi, ngập nước; thời tiết nóng ẩm, hệ thống điện, ống cao su, sơn phủ xe nhanh chóng xuống cấp.

(3) Phụ tùng thay thế phần lớn phải nhập khẩu nên mất nhiều thời gian để sửa chữa, thay thế; chi phí sửa chữa, bảo dưỡng rất cao (chi phí thiết bị, chi phí thuê chuyên gia nước ngoài).

3. Trong thời gian qua, Đảng, Nhà nước đã có nhiều chủ trương, chính sách nhằm đẩy mạnh việc tự

chủ về trang bị phương tiện, công nghệ, trong đó việc sản xuất phương tiện PCCC&CNCH là một trong những nhiệm vụ quan trọng được ưu tiên hàng đầu, điều đó được cụ thể hóa tại các văn bản cụ thể:

Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Điều 51 Luật PCCC&CNCH năm 2024 quy định khuyến khích đầu tư cho hoạt động PCCC&CNCH, trong đó quy định cụ thể:

“1. Nhà nước khuyến khích cơ quan, tổ chức, cá nhân trong nước, người Việt Nam định cư ở nước ngoài, tổ chức, cá nhân nước ngoài và tổ chức quốc tế đầu tư, đóng góp, tài trợ cho hoạt động phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

2. Tổ chức, cá nhân sản xuất, lắp ráp phương tiện PCCC&CNCH trong nước được hưởng các ưu đãi về tín dụng, đất đai, khoa học và công nghệ, nguồn nhân lực theo quy định của pháp luật” [5];

Kế hoạch số 118-KH/ĐUCA ngày 25/5/2022 của Đảng ủy Công an Trung ương về việc thực hiện Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới; trong đó định hướng: *“Đảm bảo trang bị một số loại phương tiện, thiết bị chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ nhà cao tầng, siêu cao tầng, công trình ngầm, rừng, cơ sở sản xuất, bảo quản và sử dụng hóa chất, phương tiện cứu nạn cứu hộ trên bộ, biển, trên không...” [4].*

Hiện nay, một số doanh nghiệp trong nước đã chủ động nghiên cứu, sản xuất được nhiều chủng loại phương tiện PCCC&CNCH mang thương hiệu Việt Nam, tiêu biểu như: Công ty Cổ phần Tập đoàn Ô tô Hiệp Hòa sản xuất xe chữa cháy; Công ty 83 thuộc Bộ Quốc phòng sản xuất các phương tiện chữa cháy thông dụng như: trụ nước chữa cháy, lăng, vòi, bình chữa cháy... bảo đảm theo tiêu chuẩn và đáp ứng được nhu cầu thị trường. Bên cạnh đó, với tiềm lực lớn mạnh về công nghiệp cơ khí, có nhiều doanh

nh nghiệp lớn như: THACO, VINFAST, VEAM, SAMCO, Thành Công... hoàn toàn có khả năng chế tạo khung gầm, bồn, hệ thống thủy lực, bơm nước công suất cao... từ đó làm nền tảng để thúc đẩy phát triển sản xuất phương tiện PCCC&CNCH trong nước.

Việc tự chủ trong sản xuất phương tiện PCCC&CNCH sẽ mang lại nhiều lợi ích như: (1) làm giảm chi phí (ước tính thấp hơn 25 - 30% so với nhập khẩu cùng loại), đồng thời tạo điều kiện thuận lợi trong việc sửa chữa, bảo dưỡng phương tiện; (2) giúp chủ động trong thiết kế các phương tiện PCCC&CNCH phù hợp với địa hình, quy mô, tính chất hoạt động của các cơ sở; (3) bảo đảm an ninh – an toàn quốc gia, không phụ thuộc vào nguồn cung bên ngoài; (4) tạo công ăn việc làm, phát triển ngành công nghiệp hỗ trợ, chuyển giao công nghệ.

4. Thực trạng khai thác, sử dụng phương tiện PCCC hiện nay tại Công an tỉnh Phú Thọ cho thấy hiệu quả tác chiến còn phụ thuộc nhiều vào thiết bị nhập khẩu, chi phí vận hành lớn và thiếu tính chủ động. Trong bối cảnh yêu cầu công tác PCCC ngày càng cao và đa dạng, việc nghiên cứu – sản xuất phương tiện PCCC&CNCH mang thương hiệu Việt Nam là xu thế tất yếu, phù hợp định hướng “tự chủ thiết bị kỹ thuật Công an nhân dân”, đồng thời mở ra cơ hội phát triển ngành công nghiệp cơ khí - an toàn quốc gia. Để thực hiện được mục tiêu trên, Công an tỉnh đề xuất một số giải pháp cụ thể sau:

Một là, đề xuất Bộ Công an xây dựng chương trình nghiên cứu, sản xuất phương tiện PCCC&CNCH mang thương hiệu Việt Nam; ban hành tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật phù hợp với điều kiện trong nước. Hỗ trợ kinh phí, cơ chế đặc thù cho việc mua sắm, thử nghiệm phương tiện PCCC&CNCH nội địa; tăng cường đào tạo cho cán bộ, chiến sĩ vận hành, bảo dưỡng, sử dụng thành thạo phương tiện PCCC&CNCH.

Hai là, tranh thủ sự ủng hộ và đề xuất chính quyền địa phương tăng cường ngân sách đầu tư, nâng cấp, sửa chữa, bảo trì, bảo dưỡng phương tiện và hạ tầng phục vụ PCCC&CNCH. Khuyến khích doanh nghiệp tại địa phương tham gia nghiên cứu, chế tạo, sửa chữa phương tiện PCCC&CNCH; có các chính

sách hỗ trợ ưu đãi về vốn và thuế cho doanh nghiệp sản xuất phương tiện PCCC&CNCH.

Ba là, Công an các đơn vị, địa phương cần chủ động rà soát, đánh giá hiệu quả khai thác, đề xuất phương án nội địa hóa phương tiện PCCC&CNCH. Tăng cường công tác bảo dưỡng, quản lý phương tiện theo quy định; chú trọng công tác kiểm tra, giám sát việc khai thác, bảo trì, bảo dưỡng; ứng dụng công nghệ thông tin để quản lý dữ liệu kỹ thuật và nhật ký vận hành phương tiện; tổ chức đào tạo cán bộ kỹ thuật chuyên trách về các hệ thống điện, thủy lực, động cơ; tổ chức ký kết hợp tác nghiên cứu, chuyển giao công nghệ về phương tiện PCCC&CNCH với các cơ quan chuyên môn về nghiên cứu (trường Đại học PCCC, Đại học bách khoa Hà Nội...); chủ động phối hợp với cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp tổ chức thử nghiệm các phương tiện PCCC&CNCH sản xuất trong nước;

Bốn là, tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan, doanh nghiệp sản xuất đẩy mạnh thiết kế, đầu tư dây truyền, công nghệ sản xuất phương tiện PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu theo tiêu chuẩn, quy chuẩn và phù hợp điều kiện tại Việt Nam; phối hợp thử nghiệm và hoàn thiện công nghệ sản xuất phương tiện PCCC&CNCH trong nước.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Công an tỉnh Phú Thọ (2025), *Báo cáo công tác PCCC&CNCH 6 tháng đầu năm 2025*, Phú Thọ.

2. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15 tháng 5 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.

3. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 37/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 của Bộ trưởng Bộ Công an Quy định về nhiệm vụ công tác PCCC&CNCH của lực lượng Công an nhân dân*, Hà Nội.

4. Đảng ủy Công an Trung ương (2022), *Kế hoạch số 118-KH/ĐUCA ngày 25/5/2022 về việc thực*

hiện Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, Hà Nội.

5. Quốc Hội (2025), *Luật PCCC&CNCH*, Hà Nội.